

"Eğer şu dünyada beka istiyorsan. Beka fenadan çıkıyor. Nefs-i emmare cihetinde fena bul ki aşk-ı bekayı bulabilesin." ifadesini açıklar mısınız?

"Eğer şu fânî dünyada bekâ istiyorsan, bekâ fenâdan çıkıyor, nefs-i emmâre cihetiyle fenâ bul ki, bâkî olasın."

Tamamını aldığımız yukarıdaki cümlenin izâh ve açıklaması [Altıncı Söz](#). On Beşinci Mektub'un Altıncı Sualinde ve Kader Risâlesinin ahirindeki "**Zeyl**" de yer almaktadır.

Şimdilik, Kader Risalesi'nde geçen izâhı buraya alıp üzerinde durmak isteriz.

"DÖRDÜNCÜ HATVEDE:

ve serbest kendini ,nefis ,gibi verdiği dersini كَلِّ شَيْءٍ هَالِكٍ إِلَّا وَجْهَهُ müstakil ve bizzat mevcut bilir. Ondan bir nevi rubûbiyet dâvâ eder. Ma'buduna karşı adâvetkârâne bir isyânı taşır. İşte gelecek şu hakikati derk etmekle ondan kurtulur. Hakikat şöyledir ki:

"Her şey nefsinde mânâ-yı ismiyle fânîdir, mefkuddur, hâdistir, mâdumdur. Fakat mânâ-i harfiyle ve Sâni-i Zülcelâl'in esmâsına âyinedarlık cihetiyle ve vazifedarlık itibâriyle şâhiddir, meşhuddur, vâciddir, mevcuddur. Şu makamda tezkiyesi ve tathîri şudur ki: Vücutunda adem, ademinde vücudu vardır. Yani kendini bilse, vücut verse, kâinat kadar bir zulümât-ı adem içindedir. Yani, vücut-u şahsîsine güvenip, Mûcid-i Hakiki'den gaflet etse, yıldız böceği gibi bir şahsî ziyâ-i vücudu nihâyetsiz zulümât-ı adem ve firâklar içinde bulunur, boşulur. Fakat enâniyeti bırakıp, bizzat nefsi hiç olduğunu ve Mûcid-i Hakiki'nin bir âyine-i tecellîsi bulunduğunu gördüğü vakit, bütün mevcudâtı ve nihâyetsiz bir vücudu kazanır. Zîrâ bütün mevcudât, esmâsının cilvelerine mazhâr olan Zât-ı Vâcibü'l-Vücudu bulan, her şeyi bulur."(1)

Evet, mevcudata mana-yı harfi ve mana-yı ismi olmak üzer iki nazarla bakılır. Mana-yı ismi, varlığa kendi hesabına bakmaktır. Mana-yı harfi ise, kendisine değil başkasını varlığına delâlet etmektedir.

Mesela, "**Ahmed**" bir isimdir. Ve bir şahsa delâlet etmektedir. "**Ahmed**" dediğimizde mâlum şahıs akla gelmektedir. Ancak, Ahmed isminde geçen "**H**" harfi kendi başına bir anlam ifâde edememektedir. Olsa olsa başka bir ismin varlığına hizmet edebilir. Bu durumda kendisi kaybolur, yok olur. Aslında bu yokluk gerçek varlığa ulaşmaktır. Şayet "**H**" harfi tek başına kalmakta ısrar ederse, bu durumda anlamsız ve dar bir hayat sürdürecektir.

Bir insan da kendi başına kalsa anlamsız ve kısa bir hayat geçirecektir.

Ancak Allah'ın, ahirete talip bir kulu olarak yaşasa, bu durumda, ismin içine giren bir harf gibi daha geniş bir anlam kazanır. Allah'a dayandığı için, gerçek varlığı kazanmış olur. Bu bağlantıyı sağlayan en önemli vasıta ise iman ve ubudiyettir.

Zira *iman bir intisâptir*. Bir harf hükmünde olan insanı Allah'a nisbet ediyor.

Ubudiyet ise, bu bağı sürekli kuvvetlendiren ve canlı tutan bir enerji kaynağı gibidir. Zaten ibadetin aslı, aczini ve fakrını bilmekten ibarettir. Yani bir hiç olduğunu bilmektir.

Hiçlikte, varlığı bulan Mevlana ve Bediüzzaman, kendilerine has üslupları ile konuyu özetlemişlerdir.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Altıncı Söz, Zeyl](#)